

Fra ansvarlig norsk hold har vi mottatt følgende:

FREDEN OG FORSYNINGENE.

Hva vi skal spise og hva vi skal klå oss med - det er to spørsmål som noen hver av oss har stilt ettersom nasjonene er blitt magrere og magrere, skoene tymslittne og klærne lapp i lapp. Vil freden bringe oss et par sko hver, koks til å legge i ovnen, ny dress og ny vinterkåpe som vi så sorgelig trenger?

Vi vet at freden vil bringe oss friheten tilbake - men ikke alle de fire friheter på en gang. Frihet fra frykt, ytringsfrihet og politisk frihet - de tre verdifulleste friheter som okkupasjonen har berøvet oss vil vi få tilbake i samme øyeblikk fienden er ute av landet. Den fjerde frihet, frihet fra avhengighet, vil vi ikke få før alle krigens og okkupasjonens etterveer er helt overvunnet. Virkningene av 5 års tysk utplyndring og undertrykkelse kan ikke overvinnnes på noen måneder.

Tyskerne sier at det er de som har sørget for vår matforsyning, i virkeligheten har de gått med den ene hånden og stjålet med den andre. Det er tyskerne - lene som bærer ansvaret for den nød og elendighet som hersker i de befrikkede land og som er bakgrunnen for den politiske uro der. Vårt eget land er også rippet til skinnen. Vi vil trenge alt. Og dette må vi få utenfra. Spørsmålet er i hvor stor utstrekning dette er mulig.

Alle de krigførende land har innstillet sine produksjonsapparater på den ene ting: å fylle krigens veldige sluk av ammunisjon, fly, skip, kanoner, tanks og biler. All produksjon for sivile formål er skåret ned til et absolutt minimum. Først når krigen mot Japan er vunnet vil disse produksjonsapparater kunne overføres til sivil produksjon. Det vil ta tid. Hele verden vil måtte vente på klår, sko og alle andre forbruksvarer.

Dette gjelder produksjonen. Like viktig er distribusjonen av varene. Hvor meget vi kan få er avhengig av hvor meget tonnasje som kan disponeres til fredsformål så lenge krigen ennå raser. Avtalen mellom de forente nasjoner om skipsfarten forutsetter en poolordning som vil bestå i 6 mndr. etter at krigen mot Japan er slutt. De forente nasjoners samlede tonnasje vil bli disponert av et øverste skipsfartsråd som vil bestemme hvor meget som kan avstås til forsyninger til Europa og hvor meget som vil være nødvendig for å fullføre krigen mot Japan med størst mulig tidstap. Kysttrafikk og korte ruter - for Norges vedkommende vil det si trafikk på Nordsjølandene og Storbritannia - vil være unntatt fra poolordningen. De forente nasjoner - også de befrikkede land - vil imidlertid være på krigsfot helt til krigen i Østen er over.

Hele Europa lider av en skrikende mangel på alle ting - fra råstoffer og maskiner til de enkleste forbruksvarer. Behovene vil være enorme - og tilgangene begrenset.

Det er ikke mulig å si hvor store kvanta av de forskjellige varer Norge vil kunne gjøre regning på. Noen øyeblikkelig lettelse i vår forsynings situasjon kan vi imidlertid ikke regne med, det tør snarere være et spørsmål om vi kan beholde de nåværende rasjoner i allfall for enkelte varers vedkommende.

Fettsituasjonen er i øyeblikket meget vanskelig over hele verden og fra de oversjøiske land kan vi neppe regne med større tilførsler. Det samme gjelder sukker. Korn vil vi ikke lenger få fra kontinentet og også her er vi helt avhengig av forsyninger utenfra. De tilførsler av matvarer som vi vil kunne få fra Danmark og Sverige vil utvilsomt bli av den aller største betydning for vår forsynings situasjon i den første tid etter at krigen er slutt.

Vår fiskeriflora vil etter all sannsynlighet bli tilgodesatt i første rekke, både fordi fisken er en så vesentlig del av vår egen ernæring og fordi de norske fiskerier vil gi et verdifullt tilskudd til det øvrige Europas matforsyning. Olje og redskaper til fiskeriflora er det derfor god utsikt til

at vi vil bli forsynt med ganske hurtig.

Men med hensyn til f. eks. klår og sko stiller saken seg vesentlig anderledes, idet vi her må basere oss på egen tilvirkning. Først når krigsindustrien i de store krigførende land er omlagt til fredsproduksjon og når tonnasjesituasjonen blir lettere kan vi gjøre regning med å få de råstoffer og halvfabrikata som er nødvendige for at vår egen industri kan tilfredsstille behovene. Det vil ta tid før hver mann og kvinne i Norge kan få seg et par nye sko.

De forsyninger som kommer til landet vil bli levert til våre havner eller ved grensen når det gjelder varer fra Sverige. Den videre distribusjon vil ved grensen når det gjelder varer fra Sverige. Den videre distribusjon vil være her vi må ta fatt først for å sikre fordelingen av varerne. Jernbaner og veier må bringes i orden, selv om vi neppe kan regne med noen vesentlig fornyelse av transportmateriellet. Den kulltilførselen til jernbanen og kysttrafikken vil stille seg gunstig, her vil vi kunne få dekket en meget stor prosent av vårt behov. Vi må imidlertid i alle tilfeller regne med fortsatt generatordrift av bilene en tid, først og fremst fordi tanktonnasjen er sterkt redusert og vil trenge til krigen i Østen.

Når vi skal ta fatt på gjenreisningen av vårt næringsliv må vi regne med å begynne så å si på bar bakke. Å få arbeidslivet i gang igjen er like viktig som å skaffe mat og klår og her må alle krefter settes inn for at vi kan unngå de økonomiske og sosiale forviklinger som følger i arbeidsløshetens spor. I den første tid må vi basere oss på en utstrakt anleggsvirksomhet som ikke krever et vidløftig utstyr av maskiner og råstoffer. Det som trenges av redskaper til dette er det godt håp om å kunne få fra Sverige og Storbritannia.

Den første tid etter krigens slutt vil kreve de samme egenskaper hos oss som har gjort oss i stand til å føre 5 års krig mot okkupasjonsmakten: Styrke, mot og enighet. Men det er ingen grunn til å se for mørkt på situasjonen. Den ting at tyskerne er ute av landet vil bringe en enorm lettelse, vi vil da vite at alt arbeid som utføres vil tjene vårt eget beste.

Disse spørsmålene må imidlertid vurderes helt nøkternt og vi må for enhver pris unngå at de vanskelige forsyningsforhold blandes sammen med politisk strid. Noget står og faller med hvor meget tyskerne får anledning til å ødelegge innen de er ute av landet. Dette avhenger for en del av hvor meget vi er beredt til å ofre for å hindre dem i å gjøre det. Jo mere vi ofrer i dag, desto bedre rustet vil vi stå når landet skal bygges opp igjen.

UKEDOVERSIKT.

Den russiske vinteroffensiv ruller uimotstælig videre, og de resultater som er oppnådd stiller alle russernes tidligere prestasjoner i skyggen. I løpet av tre uker har angreppsplassene på midtavsnittet tilbakelagt ca. 400 km, d.v.s. 4/5 av veien fra Varsjva til Berlin, mens styrkene på fløyene har erobret så vitale tyske bastioner som Övreschlesia med den veldige rustningsindustri og halvparten av Tysklands kullproduksjon og Øst-Preussen hvis fall berøver Tyskland et av dets viktigste gjenværende jordbruksområder.

Allikevel har offensiven ennå ikke vist tegn til å tape i kraft. Framrykningen går visstnok ikke like fort på alle avsnitt, men den har ennå ikke et øyeblikk stanset opp, og den tyske motstand som har kunnet organiseres, er de fleste steder feid overende. Alt tyder på at tyskerne er blitt fullstendig overrumplet av kraften og farten i den russiske offensiv, som langt har oversteget hva de kalkulerte med. Muligens har også tidspunktet tross alt vært en overraskelse, for det er ikke umulig at man på tysk hold først hadde ventet hovedstøtet i sentrum etter at flankene var behørig sikret i sør gjennom Budapests fall og en framrykning til Wienområdet, med likvideringen av Kurlandsstyrkene, kanskje også av Øst-Preussen. Russerne har imidlertid vist seg så sterke at de har kunnet angripe med overveldende kraft langs hele den

lange østfront, slik at tyske troppeforflytninger - på tvers av fronten eller fra vest til øst - ikke har kunnet gjennomføres i tide. Kanskje man nå i det tyske hovedkvarteret britisk angrep at 20- eller 25 divisjoner av den kostbare strategiske reserve ble satt inn og for en stor del slitt opp ved desemberoffensiven i Ardennene.

Som militær prestasjon kan den russiske vinteroffensiv bare sidestilles med starten på invasjonen i vest og opprullingene av Frankrike, mens dens konsekvenser er kanskje enda viktigere, fordi Tyskland nå har langt mindre reserver, både militært og krigsøkonomisk, og fordi det område man har vært nødt til å gi slipp på i øst både strategisk og forsyningsmessig er enda viktigere enn Frankrike. Mens derfor Tyskland i vest ved en innsats av alle resterende krefter - og fordi det viktigste avsnitt i øst da var rolig - i september kunne stabilisere situasjonen langs grensen og de permanente festningslinjer, stiller sjansene for en lignende utvikling i øst seg langt ugunstigere. Den situasjon som der er oppstått, svarer til den man ville hatt i vest om de allierte hadde tatt Ruhr (som svarer til Öreschlesia) og brutt igjennom på slottlandet i Hannover. Hva Oder-linjen kan være verd, gjenstår ennå å se, men den er neppe til å sammenligne med Siegfriedlinjen i vest og avstanden fra Odelinjen til Berlin er mindre enn en sjettedel av avstanden fra Rhinen til hovedstaden. Til dette kommer at når tyskerne - formodentlig ved Oderlinjen - kaster inn sine siste reserver og krigen i øst stiger til klimaks, vil formodentlig to frontkrigen sette inn for alvor, for etter alt å dømme er en stor offensiv også fra vest nær forestående. Finner det da sted et gjennombrudd på den ene eller den annen front, kan virkningen snart bli avgjørende.

Utviklingen på vestfronten har foreløpig vesentlig betydning i og med at den engelske offensiv i Roomond-avsnittet og de amerikanske framstøt lenger sør synes å innevarsle en større offensiv. Den kile tyskerne slo inn i den allierte front ved sin offensiv i Ardennene, er nå helt knust, og det er mange tegn som tyder på at de forstyrrende virkninger av den er overvunnet. De allierte styrker står igjen gruppert for offensiv og har etter hva det meldes fått fram nye forsyninger i en slik målestokk at større foretagender kan settes i verk. Da blir spørsmålet i hvor høy grad den tyske motoffensiv og utviklingen i øst har svekket nazismens motstandskraft.

I det fjerne østen følger også krigslykken de allierte våpen. Den britiske 14. arme har ved nye landganger sør for Akyab og ved en videre framrykning mot Mandalay festnet sitt grep på Burma både fra vest og nord, samtidig med at de første transporter av krigsmateriell til de kinesiske styrker er nådd fram ad den gjenåpnede Burmavei. På Luzon har amerikanerne nå tilbakelagt 2/3 av velen til Manila, og en ny landgang på vestkysten av Øya betegner en ny alvorlig trussel mot japanerne, som tidligere har latt seg lokke til å sende en vesentlig del av hovedstyrkene til Bøite, hvor de ble tilintetgjort.

NORGES NYTT.

Da kl. 13 torsdag inntraff en eksplosjon i Stortinget. Det kunne faktisk stor skade på den del av bygningen som vender mot Akersgaten. Nærmere opplysninger savnes.

Ennå er intet offentliggjort om den såkaldte statsakt som skal ha foregått torsdag. Morgendagens nazifiser vil muligens inneholde noe om hva som forestår. Vi har imidlertid fått tak i en del enkeltheter fra vanligvis velunderrettet hold, uten å kunne garantere riktigheten av disse: Quisling skal utnevnes til "rikspresident" og Hitler skal overta Quislings tidligere funksjoner og muligens titlen "ministerpresident". Det skal slutes fred med Tyskland og Norge skal erklæres som republikk. Quisling og NS overtar all sivilforvaltningen. Spissene for forvaltningen skal ha sete i Stortinget. Verneplikt skal innføres. Tyskerne beholder den militære forvaltning og de politiske fanger skal sortere under dem.

3 eksplosjoner inntraff torsdag aften. En i Olrichs Gummivarefabrikk, Schw. g. gt. 32. Tyskerne hadde rekvirert 2 maskiner fra dette firma. - En annen hos Schenker & Co. Ø. Slottsgt. 20, hvor alle møblene til tyskere som nå reise fra Norge er lagret. - En tredje i Henrik Ibsensgate 7 hvor det ble forøvet attentat mot Statspolitiet.

Følgende er arrestert 30/1 og 31/1: Malorme Henrik Sørensen og Reidar Gulie, professor Reichborn Kjennerud, Ingeniør Hirsch, Georg og Katti Hænkel, doktor Natvig, doktor Alex Brinchmann og arkitekt Boysen.

NYHETENE TORS DAG.

Østfronten. De siste meldinger går ut på at farten i Sjukovs bredt anlagte framstøt mot Berlin-øker. Onsdag ble det meldt at tyskernes sterkt utbygde forsvarslinjer ved elva Obra (en bielv til Warthe) var knust, og byene Landosberg, Moseritz, Schwibusch, Betsch, Tirschtiegel, Bauchweltz og Unroho-

mot Berlin på en 100 km bred front. Veldige styrker går mot Oder. Franskutte avdelinger står 30 km fra Küstrin og 100 km fra selve Berlin. Den røde hær nærmer seg Frankfurt an der Oder. Russisk artilleri bombarderer de tyske festningsverker ved Oder, 70 km fra Berlin. Og disse er ifølge de siste meldinger innen russernes synsvidde. Tyskerne sprenger isen på Oder med granat og dynamitt. Russiske ingeniørtropper fører raskt fram pøngtongbruer, og russiske fly angriper jernbaretog og lastebiler på vei til østfronten. Bul-

det av de russiske kanoner høres i Berlin. Sjukovs nordre fløy inntok i går Flatow og Jastrow (N for Schneidemühl.) I det direkte framstøt mot Stettin og Kolberg tar også Rokosovski del. Styrkene er nå 50 km SØ for Stettin. På søndre fløy holder Sjukovs tropper sammen med Konjevts styrker 300 km av Oders østbredd og forbereder et angrep videre mot vest. Konjevts sydlige fløy står 8 km fra Ratibor. - Moskva forholder seg taus om situasjonen N og S for Breslau. - Tsjernjakovskis arme, som rykker fram i Øst-Prussen, har avskåret Königsberg og sprunget seg inn i Königsbergs ytre forsvarslinjer. Byens østre forsteder står i flammer. Friedland og Heilsberg (ved elva Alle) er inntatt.

Korrespondentmeldinger: Sjukov har brakt sitt infanteri til Brandenburg, og dette er av den største betydning, for russerne kommer til å møte motstand, kanskje kraftig motstand før de når Berlin, og de kan ikke kjenpe et stort slag med bare panservåpen. Hva som helst kan skje i den nærmeste framtid, men det er sannsynlig at tyskerne har samlet tropper til en kamp om Berlin. - 4 1/2 millioner mennesker er på flukt fra øst. All/forfølgelse med troppene på østfronten er avbrutt. Krigen har ført en svekkelse i terrorveldet; mange voktere i konsentrasjonsleirene er sendt til fronten og de gjenværende har fått instruks om å inn ta en forsønlig holdning. - I Berlin bygges det bunkers og barrikader. Volkssturm mnelegger de østre forsteder. Man ventet at når russerne når Frankfurt an der Oder vil nazistene erklære Berlin for en festning. Nazistenes hjelpeorganisasjoner i Berlin holder på å bryte sammen. Det russiske framstøt i Schlesia kom så hurtig at krigsindustrien er uskadt. I de største byer var fabrikkene i full drift. Lokomotivene sto med dampen oppe, kullgrubene var i stand og store kullagre intakt.

Vestfronten. Amerikanerne har begynt et nytt framstøt, og tropper fra 1. og 3. amerikanske arme har kjenpet seg lenger inn i Tyskland på en 50 km bred front, 4 km S for Monschau. De allierte styrker nærmer seg Siegfriedlinjens ytre forsvarsværker. De vedlikeholder et stadig press over alt; ingen kan si når dette press vil gå over en stor offensiv. Andre amerikanske styrker, som er avansert 4 km SØ for St. Vith, har erobret 4 mindre landsbyer og holder en front 7 km inne i Tyskland. Tyskernes offensiv i nordre Alsace har slått feil og det foregår store troppebevegelser i østlig retning. I søndre Alsace er de styrker som er omringet i Colmar-lommen trengt ytterligere sammen. - I Nederland er tyskerne drevet ut av det siste bruhode på vestsiden av Maas. Flyangrep. Tunge amerikanske bombefly var over Tyskland torsdag. Bhatt til torsdag angrep mosquitos mål i Ruhr! Tunge bombefly fra Italia angrep mål i Rhindistriktet.

Østen. Amerikanske styrker har rykket fram 20 km til i retning av Manila. Fly fra baser i India har angrepet Singapore. 14. arme møter hårdnakket motstand 20 km V for Mandalay.

Norge. Nat til 19. januar ble Gestapos tidligere hovedkvarter i Narvik som nå brukes av det norske statspoliti utsatt for et attentat. Av de 6 statspolitifolk som var til stede ble en dødelig såret. Det ble tatt 15 gisler. Blant annet h.r. adv. Petter Meyer. - På Nord-Møre fant det sted massearrestasjoner for 14 dager siden. - Det forlyder at NS-rådsmann i Lillehammer, Warendorph har gjort et mislykket forsøk på å begå selvmord. - Pastor Ljostveit og pastorene Kollstad, Bowann og Narum i Drammen er arrestert. Tyskerne har for kort tid siden beslaglagt Borre kirke og har fylt det gamle gudshus med ammunisjon. Opprinnelig ville de svartmale bygningen, men har nå nyttet seg med å kamuflere den med granbar.